

धिष्ठे प्रापयति Kāṇḍ. Up. 4, 9, 3.

सौधीयम् (compar. von साधु: nach den Grammatikern von बाढ) adj. P. 5, 3, 63. Vop. 7, 56. = साधु und बाढ AK. 3, 4, 20, 237. = अतिशोभन und अतिबाढ H. an. 3, 758. fg. = अतिसाधु und अतिबाढ Mṛd. s. 65. 1) richtiger Hānta bei KULL. zu M. 5, 66. KUSUM. 62, 6. — 2) angenehmer Śāh. D. 2, 9. — 3) überaus fest: संधा DAČAK. 85, 20. — 4) adv. beschleunigter, eifriger: इच्छति Ait. Br. 3, 9.

साधु (von 1. साध्) Uṇādis. 1, 1. 1) adj. (f. साध्वी, nach den Grammatikern auch साधु). a) gerade zum Ziel führend, richtig; schlicht: अति द्व साधुना पथा RV. 10, 14, 10. 2, 27, 6. 5, 12, 6. ऋजु, साधु VS. 37, 10. विधुर्न न साधु: AV. 16, 6, 11. वर्त्मन् Bṛig. P. 4, 8, 37. richtig treffend: श्ववः RV. 2, 24, 8. 8, 66, 11. वज्र Śaṅg. Br. 3, 3. geschlichtet so v. a. nicht verworren (Fäden) KAUC. 107. — b) sich fügend, willfährig, gefällig; gewogen: उभावधौ भवतः साधू ऋषे RV. 2, 27, 15. 3, 18, 1. दत्त 4, 10, 2. अर्चता gehorsam 1, 155, 1. अर्चतासः 6, 16, 43. 7, 37, 4. R. GORR. 2, 16, 22. — c) zum Ziel kommend so v. a. wirksam: स्तोम RV. 1, 138, 4. विप्रम-धेषु साधुम् 5, 1, 7. मन्त्र Spr. (II) 775. — d) fertig, bereit: Soma RV. 3, 48, 1. देवतीति 10, 53, 3. अर्चस्थितं पितृयज्ञस्य साधु (= समाप्तम् Śāh.) Ait. Br. 3, 37. — e) geordnet, sicher, friedlich: क्षेम RV. 1, 67, 2. 8, 19, 8. 73, 9. — f) gut, vortrefflich, schön AK. 3, 2, 1. 3, 4, 18, 104. H. 1445. an. 2, 254. Mṛd. dh. 23. HALĀ. 4, 4. असाधु (P. 6, 2, 160) schlecht, böse. स न साधुना कर्मणा भूयान्नो एवासाधुना कनीयान् CAT. Br. 14, 7, 2, 24. 3, 6, 4, 7. 11, 1, 5, 7. KAUSM. Up. 3, 8. साधु (Gegens. विगर्हित) कर्म Spr. (II) 5298. न किंचिद्वचनं राज्ञस्त्रवीत्साधसाधु वा MBh. 1, 4313. Spr. (II) 6990. य-ज्ञसमृद्धि R. 1, 50, 2. लक्षणा Kām. Nitis. 7, 59. सुखयोगनिद्रा 15, 44. श्रुति: साध्वी (zugleich ein braves Weib) Lā. (III) 87, 9. लेखक Spr. (II) 4977, v. l. साधुफल und साधुतरफल adj. Čāk. 108, 15, v. l. साधु तस्येह जीवि-तम् Spr. (II) 5398. सत्पुरुषव्रत 6019. सौगतधर्म PRAB. 48, 14. यथत्साधु न चित्रे स्यात्क्रियते तत्तदन्यथा Čāk. 141. घट KATHĀS. 30, 135. RĀGA-TAN. 3, 464. Spr. (II) 1960 (compar. °तर). so v. a. richtig VARĀH. Bṛh. S. 1, 3. Comm. zu TS. PRĀT. 2, 7, 18, 13, 13. अ° falsch 1, 69, 16, 12. साधु कर्तु Etwas gut machen, verbessern Spr. (II) 4070 (= R. ed. SCHL. 2, 106, 14). Bṛig. P. 1, 10, 30. gut für Etwas oder gegen Jemand, mit loc. P. 2, 3, 43. 36, Vārt. 2 (auch असाधु). तत्र P. 4, 4, 98. fg. अत्र AK. 2, 7, 33. रणे 2, 8, 3, 45. H. 793. उपकारिषु, अषकारिषु Spr. (II) 1281. mit loc. oder gen. Vop. 5, 29. प्रियश्च नः साधुतमश्च कृष्णः MBh. 3, 808. mit dat. Vop. 7, 15. mit प्रति P. 2, 3, 43. mit अनु: अभि, परि oder प्रति Schol. zu P. 1, 4, 90. fg. Siddh. K. zu 2, 3, 43. अर्त° gut gegen RAGH. 2, 28. — g) gut, edel von Men- schen, m. Biedermann, Ehrenmann, ein vortrefflicher Mann AK. 2, 7, 2. 3, 4, 14, 86. H. 379. H. an. Mṛd. HALĀ. 2, 2+7. CAT. Br. 2, 6, 2, 8. RV. PRĀT. 11, 36. M. 2, 6, 11. 80. 109. 4, 206. 252 (°तम्). 7, 168 u. s. w. MBh. 3, 1735. R. 1, 1, 16. 4, 10. 2, 35, 23. 64, 42. 82, 18. 90, 20. °समत 93, 23. °विगर्हित 106, 15. Suçr. 2, 395, 8. RAGH. 16, 5. Spr. (II) 773. 3755. 4313. 4981. 5581. 5717. 6650. 6987. fg. 6992. fg. 6995. fg. 7243. 7511. VARĀH. Bṛh. S. 15, 6. 15. 45, 15. 86, 45. 106, 3. KATHĀS. 22, 217. 228. 29, 154. 58, 102. RĀGA-TAN. 4, 30. Bṛig. P. 1, 6, 23. 3, 3, 16. PĀNĒAT. 13, 6. साधवः लोपादोषास्तु सट्कृद्: साधुवाचकः VP. 3, 11, 3. साधो voc. R. 2, 36, 12. Mṛd. 78. RAGH. 2, 62. Spr. (II) 2404. 3694. 4460. RĀGA-TAN. 1, 281.

VII. Theil.

Bṛig. P. 3, 4, 12. साधो इति तपस्वी च प्रशस्तोच्यते बुधैः Śāh. D. 172, 6. साधो RĀGA-TAN. 3, 178 fehlerhaft für सार्धो. Gegensatz पाप CAT. Br. 14, 7, 2, 6. M. 8, 311. BHAG. 6, 9. असत् Spr. (II) 7463. खल 5499. 6099. उर्जन 3092. 3466. 6991. दुष्ट 6994. Vrt. in Lā. (III) 1, 19. दुष्कृत् BHAG. 4, 8. नीच Spr. (II) 2089. 2583. चार् Verz. d. Oxf. H. 154, b, N. 1. PĀNĒAT. 97, 6. जेड Spr. (II) 2322. असाधु CAT. Br. 2, 6, 2, 8. M. 3, 182. 11, 19. Spr. (II) 773. 2345. 5133. 6988. 6996. 7511. Kām. 14, 12. 21 (Gegens. सत्). fem. साध्वी als adj. treu, brav; als subst. eine biedere, treue Frau AK. 2, 6, 2, 6. H. 528. HALĀ. 2, 340. M. 5, 66. 6, 162. 165. 9, 29. 95. MBh. 1, 6135. 3, 2521. 2676. R. 2, 39, 24. 74, 25. R. GORR. 2, 10, 24. 6, 33, 19. Mṛd. 86. RAGH. 15, 82. Čāk. 188. Spr. (II) 693. 1743. 1955. 4020. 4248. 4948. 5723, v. l. 6194. 6266. VARĀH. Bṛh. S. 13, 6 (अरुन्धती). 103, 1. 104, 3. Bṛh. 24 (22), 3. KATHĀS. 13, 120. 128. 36, 30. 36. RĀGA-TAN. 1, 322. Bṛig. P. 3, 14, 23. 17, 2. साध्वीस्त्रीणाम् Spr. (II) 6997. — 2) m. a) Ehrenmann s. u. 1) g). — b) ein Heiliger, Muni H. 76. H. an. ein Arhant (beiden Gāina) H. an. Ćramaṇa, Sādhū und Ćrāvaka WILSON, Sel. Works 1, 303. ein in die Zukunft sehender Mann Čāk. 71, 11. MĀLAY. 69, 14; vgl. ed. Bomb. 161. — c) Wucherer TRIG. 3, 3, 224. H. an. Mṛd. — d) Juwelier Spr. (II) 4874. Hrt. 63, 7. 65, 9. 12. 111, 1. II, 106. — 3) f. a) साध्वी eine biedere Frau s. u. 1) g). — b) eine Heilige WILSON, Sel. Works 1, 303. 2, 74. — c) eine dem Ingwer ähnliche Wurzel (मेदा) RĀGA. 5, 24. — 4) n. a) das Gerade, Ehrliche, Rechte, Gutes (असाधु Falsches, Böses) RV. 2, 27, 8 (Gegens. वृजिन). CAT. Br. 14, 2, 2, 33. 14, 8, 2, 2. किमर्ह साधु नाकर्तुम् किमर्ह पापमकर्तुम् TAITT. Up. 2, 9. साधसाधुनी CAT. Br. 14, 7, 2, 27. R. 2, 67, 31. काले समाचरन्साधु Spr. (II) 6699. तस्यो त्वं साधु नाचरः RAGH. 1, 76. Bṛig. P. 3, 25, 21. 10, 32, 22. न बोवाच स मे-धावी तमथो साधसाधु वा so v. a. ein gutes oder ein böses Wort MBh. 1, 1963. HARIV. 1352. अतो ईहसि तन्मसाधु साधु वा Spr. (II) 1963 (= Kām. 1, 4). न ते साधु भविष्यति es wird dir nichts Gutes widerfahren, es wird dir übel ergehen MBh. 1, 3286. 5585. यत्कृत्वा साधु मे भूयात् Bṛig. P. 9, 4, 39. एतते सर्व साधु भविष्यति MĀK. P. 125, 64. नैतते साधु R. GORR. 1, 60, 3. an den beiden letzten Stellen könnte das Wort auch als adj. ge- fasst werden. साधु मन् für etwas Gutes halten, gutheissen, billigen R. 2, 63, 28. 105, 11 (अनु-मन्). 4, 21, 34. Bṛig. P. 1, 19, 4. 5, 5, 4. 7, 5, 3. fg. 8, 19, 31. अमनुत साधिति 4, 29, 4. in dieser Verbindung auch adj.: स्व-यंवरं साधुममेत RAGH. 7, 13. Fernere Belege s. u. मन् 2). — b) Güte, Milde, Wohlwollen: साधु तमा दमः शौचम् u. s. w. नित्यानि वनचारि-णाम् MBh. 12, 162 (साधिति तमादिकमेव अष्टमित्यर्थः NILAK.). (सूर्यः) इदं सर्वमभिगोपायति साधुना तदसाधुना तत् CAT. Br. 2, 6, 2, 8. असाधु साधुना जयेत् Spr. (II) 49. 2345. 2572. 5357. — 5) adv. a) geradeaus, regelmässig, richtig: ऋतस्य पन्थामन्वेति साधु RV. 1, 124, 2. 5, 80, 4. AV. 18, 4, 3. एवं क्रतुमभि वि र्यति साधु 6, 9, 5. यज्ञं नय 15, 16. यथं ऋतवः ऋतुभिर्याति साधु 10, 18, 5. Gegensatz मिथ्या Vop. 23, 54. — b) überhaupt gut, wohl, recht, gehörig RV. 2, 3, 6. AV. 11, 1, 9. CAT. Br. 1, 1, 2, 7. °संस्कृते 4, 10. चल-कृत Kāṇḍ. Up. 8, 8, 2. साधु ते यजमान देवता TS. 2, 5, 5, 5. Āc. Ča. 1, 2, 1. RV. PRĀT. 14, 28. नेता चेत्साधु पश्यति M. 7, 25. MBh. 4, 1583. DA-ČAK. 65, 1. साधयं प्रश्न उद्दिष्टः MBh. 1, 4528. R. 2, 44, 3. चित्तय 3, 49, 20. Suçr. 2, 354, 10. संपन्नो वार्त्तया साधु (so Comm.) Kām. Nitis. 2, 14, 4, 2.

58